

Mancances estructurals de l'organització judicial i dels registres civils

Les queixes en l'àmbit de l'Administració de justícia posen en relleu que els retards en la tramitació d'alguns assumptes judicials tenen l'origen en deficiències estructurals de l'òrgan judicial. Aquestes deficiències acaben provocant la vulneració del dret a un procés sense dilacions indegudes, establert en l'article 24 de la Constitució. També cal destacar, com a disfuncions importants que generen queixes, les dilacions en els serveis que presten els registres civils.

Quan es tracta de situacions relacionades amb mancances estructurals de l'organització judicial, hi ha nombrosa doctrina que ha afirmat que aquestes mancances no impedeixen apreciar la vulneració del dret a no patir dilacions (entre d'altres, les sentències del Tribunal Constitucional 36/1984, 85/1990, 10/1991 i 195/1997).

Els retards en la tramitació dels afers judicials reflecteixen mancances estructurals i el volum de feina excessiu d'alguns jutjats

Alguns d'aquests problemes han estat constatats pel Departament de Justícia, per la presidenta del Tribunal Superior de Justícia i pel mateix Consell General del Poder Judicial (CGPJ), en particular, pel Servei d'Inspecció, per mitjà de la visita a l'òrgan judicial en qüestió.

En les queixes es parteix que aquestes deficiències són produïdes per causes estructurals i per una càrrega de treball excessiva. El fet que davant aquesta situació s'hagi eximit de responsabilitat les persones que integren els diversos òrgans judicials no implica que no es conclouï que el retard és injustificat, de la mateixa manera que tampoc no limita el dret fonamental dels ciutadans a reaccionar davant aquest retard.

No sempre queda clar quina és la causa real dels retards i de les problemàtiques que pateixen alguns òrgans judicials. En uns casos, els problemes s'han atribuït a la mobilitat de la plantilla funcional, a la baixa per malaltia d'alguna funcionària interina del Cos de Tramitació Processal o bé a la reducció d'un terç

de la jornada laboral per tenir cura d'un fill. En d'altres, els retards obeeixen al gran volum de feina i a la càrrega de treball que suporta l'òrgan judicial. En alguns casos també s'ha pogut constatar la discrepància que hi ha entre el Departament de Justícia i la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia respecte del motiu d'aquests retards. Mentre la presidenta valora que el retard té una causa clarament estructural, el Departament de Justícia valora que el volum de feina que suporten els òrgans judicials i el consegüent retard en la tramitació dels assumptes respon a una situació conjuntural com a conseqüència de la situació pressupostària actual.

Les sol·licituds d'augment de plantilla que ha fet la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya no han estat ateses perquè el Departament de Justícia és de l'opinió que un nombre superior de plantilla no sempre implica un augment del rendiment i de l'eficiència. Com a tal, considera que són molts els factors que poden influir en la productivitat dels diversos jutjats, com ara l'alta taxa de mobilitat del personal i l'organització interna d'aquest.

Les mancances de l'organització judicial, en particular de mitjans personals i materials, també s'han constatat en els registres civils de grans poblacions.

Sobre les disfuncions detectades en aquests registres civils arran de les queixes rebudes, destaquen, per tipus de problemàtiques, les relatives a la lentitud en la tramitació i la inscripció d'expedients de matrimoni i de nacionalitat. En tots els casos, els promotors de les queixes denuncien el temps d'espera en la tramitació d'aquest tipus d'expedients.

Cal garantir i millorar el servei al ciutadà que es presta als registres civils

En alguns d'aquests registres, es dona la circumstància que el jutjat que assumeix les funcions registrals les ha de compatibilitzar amb les funcions jurisdiccionals i, per tant, la plantilla de l'òrgan judicial té adscrits al registre civil funcionaris dels diversos cossos.

Segons la informació tramesa pel Departament de Justícia, en aquests registres s'han fet anàlisis organitzatives i s'han establert plans de millora en diversos àmbits (l'horari d'atenció

al públic, la dotació de mitjans personals i materials, l'atenció telefònica, etc.). En el marc de l'actuació d'ofici que el Síndic de Greuges va obrir sobre els registres civils, s'ha informat la institució de les línies de millora engegades i de les accions que s'han dut a terme en aquests registres. Tot i així, com que es continuen rebent queixes sobre aquesta qüestió, el personal del Departament haurà de fer el seguiment d'aquests registres i treballar conjuntament amb els seus responsables per

garantir i millorar el servei que es presta als ciutadans.

Finalment, cal assenyalar que, en aquest tema, la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha fet palesa la lamentable situació en la qual es troben els registres civils de Catalunya, en particular el de Barcelona, i ha reiterat que cal una dotació més alta de mitjans personals i materials.

Queixa 05145/2010

La queixa la va presentar un ciutadà perquè considerava que la durada per expedir la partida de naixement al Registre Civil de Barcelona era desproporcionada.

Segons la informació facilitada pel ciutadà, després de prestar jurament per obtenir la nacionalitat, a l'acte li van notificar que la inscripció de la partida de naixement, a l'efecte de tramitar el passaport i el DNI espanyols, trigaria quatre mesos.

Segons la informació aportada per la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, el retard per expedir documents no és més que el reflex de la situació que pateix el Registre Civil de manca de mitjans personals i dependències adequades per atendre tota la demanda de la població que atén.

Per això, el Síndic s'ha adreçat al Departament de Justícia per demanar-li informació sobre les necessitats personals i materials que presenta el Registre, i també sobre l'estat i l'adequació de les dependències.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2010. Clica aquí per accedir-hi.](#)